

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

**ՕՏԱՐԵՐԿՐՅԱ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆԸ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ
ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ
ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2016թ. մայիսի 23-ի թիվ 18/3 որոշումը:

Վերահսկողության օբյեկտը՝ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության «Տրանսպորտի ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկը (այսուհետ՝ ԾԻԳ):

Վերահսկողության նպատակը՝ Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող՝ “Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավման” և “Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավման” լրացուցիչ ծրագրերի, Ասիական զարգացման և Եվրոպական ներդրումային բանկերի աջակցությամբ իրականացվող Մ-6 Վանաձոր-Ալավերդի-Վրաստանի սահման միջպետական նշանակության ճանապարհի վերականգնման ու բարելավման ծրագրի կատարման նպատակով կատարված ծախսերի օրինականության և արդյունավետության ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 2016թ. մայիսի 23-ից մինչև 2016թ. նոյեմբերի 14-ը:

Վերահսկողությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածը՝ 2015թ. հունվարի 1-ից մինչև 2016թ. սեպտեմբերի 1-ը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողության ընթացքում կիրառվել է դիտարկման և վերլուծության ձևը, ինչպես նաև համապատասխանության, կատարողական և ֆինանսական վերահսկողության տեսակները:

Դիտարկման փուլում կատարվել է վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի իրականացման ընթացքի, մրցութային գործընթացների, ըստ կատեգորիաների և ուղղությունների՝ կատարված ծախսերի, ինչպես նաև առաջադրված նպատակների իրագործման վերաբերյալ ներկայացված տեղեկատվության ուսումնասիրություն: Վերլուծության փուլում ամփոփվել և վերլուծվել են դիտարկման արդյունքները և արձանագրված փաստերը:

Վերահսկողության արդյունքները.

1. “Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող՝ “Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավման” վարկային ծրագիր

Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և զարգացման միջազգային բանկի միջև 2013թ փետրվարի 11-ին ստորագրվել է թիվ 8229-AM «Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավման ծրագրի փոխառության համաձայնագիրը (այսուհետ ծրագիր)՝ 45,000.0 հազ. ԱՄՆ դոլար գումարով: Ի լրումն վարկային միջոցների ՀՀ կառավարությունը որպես համաֆինանսավորում տրամադրել է 11,221.9 հազ. ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

Ծրագրի նպատակն է ճանապարհները բարելավելու միջոցով բարելավել շուկաների և ծառայությունների հասանելիությունը գյուղական համայնքների համար և հզորացնել ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության կարողությունը՝ կառավարելու համար Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցը: Ծրագրով նախատեսվել է մինչև 2017թ. իրականացնել 147կմ ճանապարհների բարելավում և 23 կմ ճանապարհների հիմնանորոգում և ընթացիկ պահպանում:

Ծրագրի բաղադրիչներն են՝

- **Բ-1՝ Կենսական նշանակության ճանապարհների վերականգնում**
- **Բ-2՝ Ծրագրի կառավարում և կառուցվածքային ամրապնդում:**

Բ-1 բաղադրիչը բաղկացած է հետևյալ ենթածրագրերից

- ✓ ճանապարհների վերականգնման աշխատանքներ
- ✓ ճանապարհների վերականգնման պահպանման փորձնական պայմանագիր
- ✓ պահպանման փորձնական պայմանագիր միկրոձեռնարկությունների միջոցով
- ✓ հսկողություն և տեխնիկական նախագծում
- ✓ ճանապարհային անվտանգություն

Բ-2 բաղադրիչը բաղկացած է հետևյալ ենթածրագրերից

- ✓ ծրագրի կառավարում և իրականացում, ներառյալ աուդիտը
- ✓ ճանապարհային սարքավորումներ
- ✓ ճանապարհային անվտանգության տեխնիկական աջակցություն
- ✓ տեխնիկական աջակցություն

Ծրագրի սկզբից մինչև 01.01.2015թ. ծախսվել է 27,439.0 հազ. ԱՄՆ դոլար կամ 11,524.0 մլն դրամ: Ծրագրի իրականացման համար, ՀՀ պետական բյուջեով 2015թ-ին նախատեսվել է 5,178.0 մլն. դրամ (12,593.0 հազ. ԱՄՆ դոլար), 2016թ-ին՝ 3,042.0 մլն.դրամ (6,609.0 հազ. ԱՄՆ դոլար):

Բ-1 բաղադրիչի

Ճանապարհների վերականգնման աշխատանքներ ենթածրագրի շրջանակներում **2015թ. և 2016թ.** 141.2 կմ ճանապարհների վերանորոգման համար կնքվել են թվով 16 պայմանագրեր 13,004.0 մլն դրամ ընդհանուր պայմանագրային գնով: Ընթացքում կատարված փոփոխությունների արդյունքներում ընդհանուր պայմանագրային գինը ավելացել է 650.0 մլն. դրամով և կազմել է 13,654.0 մլն. դրամ: Պայմանագրային գները կազմում են այդ աշխատանքների նախահաշվային արժեքների 89-ից մինչև 100 տոկոսը:

Վերը նշված 16 պայմանագրերից 2-ի աշխատանքների ավարտի ժամկետը սահմանվել է 2015թ. 13 պայմանագրերով աշխատանքների ավարտի ժամկետը սահմանվել է 2016թ. որոնցից 7-ինը՝ 6,206.0 մլն. դրամ ընդհանուր պայմանագրային գնով, 2016թ-ի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին, և 1-ինը՝ 350.0մլն. դրամ պայմանագրային գնով, 2017թ. հուլիս ամիսը:

Մեկ ընկերությունում կատարված հանդիպակաց ստուգմամբ պայմանագրի պայմաններից շեղումներով կատարված աշխատանքներ չեն արձանագրվել, սակայն աշխատանքներն իրականացնելիս խախտվել է տեխնիկական մասնագրերի 010.06 կետի պահանջը՝ ընկերությունը չունի և ինժեների հաստատմանը չի ներկայացրել բիտումի ծագման հավաստագիր: Համաձայն ստանդարտացման, չափագիտության և սերտիֆիկացման միջպետական խորհրդի 2013թ.-ի նոյեմբերի 14-ին ընդունած ավտոմոբիլային ճանապարհների և օդանավակայանների համար ասֆալտբետոնե, պոլիմերասֆալտբետոնե խառնուրդների միջպետական ստանդարտների ԳՈՍՏ 9128-2013) 4.1.23 կետի ասֆալտբետոնե խառնուրդի պատրաստման համար պետք է

օգտագործվի 22245-90 ԳՈՍ-ին համապատասխան ճանապարհային նավթային մածուցիկ բիտում, իսկ համաձայն ԳՈՍ 22245-90-ի 5.2-կետի, բիտումի պահպանման երաշխավորված ժամկետը սահմանված է մեկ տարի: Բացի այդ աշխատանքներն ընդունվել են առանց ՀՀ ավտոմոբիլային ճանապարհների շինարարական նորմերի (ՀՀՇՆ IV-11.05.02-99) 15.3 կետով նախատեսված բոլոր պարտադիր կատարման ենթակա ստուգումներն իրականացնելու, այն է չի ստուգվել ավտոմոբիլի անիվի կառուցումը ծածկից կամ ծածկի անողորկությունը:

Ճանապարհների վերականգնման պահպանման փորձնական պայմանագիր ենթաձրագրի շրջանակներում 2016թ-ին իրականացվել են 12.7 մլն. դրամի ընթացիկ սպասարկման աշխատանքներ դեռևս 2013թ-ին կնքված պայմանագրի շրջանակներում: 2015-2016թթ. նոր պայմանագրեր չեն կնքվել:

Պահպանման փորձարկման պայմանագրեր ենթաձրագրով 2015-2016թթ. ընթացքում աշխատանքներ չեն իրականացվել:

Ճանապարհների հսկողություն և տեխնիկական նախագծում ենթաձրագրով 2015թ-ին կնքվել են 1,113.0 մլն. դրամի պայմանագրեր: 2015-2016թթ. իրականացվել է 739.0 մլն դրամ արժեքով որակի տեխնիկական հսկողության աշխատանքներ՝ համապատասխանաբար 490.0 մլն դրամ և 249.0 մլն դրամ:

2015-2016թթ. մատուցվել է 336.0 մլն դրամի վերականգնվելիք ճանապարհների նախագծերի, հեղինակային հսկողության, բնապահպանական և սոցիալական կառավարման համապատասխան փաստաթղթերի մշակման ծառայություններ՝ համապատասխանաբար 310.0 մլն դրամ /49.0 մլն դրամի աշխատանքներն իրականացվել են 2013թ. կնքված պայմանագրերի շրջանակներում/ և 26.0 մլն դրամ:

Վերը նշված որակի տեխնիկական հսկողության աշխատանքներից 257.0 մլն դրամի աշխատանքներն իրականացվել է 2015թ-ին կնքված պայմանագրի շրջանակներում, իսկ 18.0 մլն դրամի աշխատանքները՝ 2014թ. կնքված պայմանագրերի շրջանակներում իրականացրած աշխատանքների շարունակությունն է:

Առավել վրանգավոր ճանապարհահատվածների երթևեկության անվտանգության քարելավում ենթաձրագրի շրջանակներում 2015թ-ին կնքվել է մեկ պայմանագիր՝ 108.0 մլն. դրամ պայմանագրային գնով: Փոփոխությունների արդյունքում պայմանագրային գինը նվազեցվել և սահմանվել է 103.0 մլն դրամ: Կատարված աշխատանքների համար կազմվել

է նույն գումարի չափով կատարողական ակտ: 2016թ-ին աշխատանքներ չի նախատեսվել և սեպտեմբերի 1-ի դրությամբ աշխատանքներ չի կատարվել:

Բ-2 բաղադրիչ

Ծրագրի կառավարում և իրականացում, ներառյալ աուդիտ ենթաձրագրով 2015թ-ին իրականացվել է 139.0 մլն դրամի /289.8 հազ.ԱՄՆ դոլար/, իսկ 2016թ-ի սեպտեմբերի 1-ի դրությամբ՝ 74.0 մլն դրամի գործառնական ծախսեր:

Տեխնիկական աջակցություն ենթաձրագրով 2016թ-ին կնքվել է հեղինակային հսկողության մեկ պայմանագիր՝ 201.0 մլն դրամ արժեքով, որի շրջանակներում 01.09.2016թ. դրությամբ ընդունվել են 97.0 մլն դրամի կատարողական:

Ճանապարհային սարքավորումներ ենթաձրագրով 2015թ. և 2016-ին որևէ աշխատանք չի իրականացվել:

2. Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող “Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավման” լրացուցիչ ծրագիր

2015թ. օգոստոսի 26-ին Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և զարգացման միջազգային բանկի միջև ստորագրվել է թիվ 8523-AM «Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավման լրացուցիչ ֆինանսավորման ծրագրի փոխառության համաձայնագիրը 40,000.0 հազ. ԱՄՆ դոլար գումարով, որի վերջնաժամկետ է սահմանվել 2019թ. դեկտեմբերի 30-ը: Ի լրումն վարկային միջոցների ՀՀ կառավարությունը որպես համաֆինանսավորում տրամադրել է 9,980.0 հազ. ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

Ծրագրի նպատակն է իրականացնել 155 կմ ճանապարհների բարելավում, որը Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավում ծրագրով իրականացված 205 կմ ճանապարհների բարելավման հետ միասին կազմելու է 360 կմ: Ծրագրով նախատեսվում է նաև փորձնական պայմանագրի պայմաններով ընտրված Կենսական նշանակության ճանապարհների վերականգնման և ընթացիկ պահպանության իրականացումը: <<Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավման լրացուցիչ ֆինանսավորման>> ծրագրի բաղադրիչներն են՝

- Բ-1՝ Շահառուի կենսական նշանակության ճանապարհների վերականգնում
- Բ-2՝ Ծրագրի կառավարում և կառուցվածքային ամրապնդում:

01.09.2016թ. դրությամբ որևէ աշխատանք չի իրականացվել:

Բ-1 բաղադրիչի ճանապարհների վերականգնման աշխատանքներ ենթաձրագրի

շրջանակներում 2016թ-ին 31.08 կմ ճանապարհների վերանորոգման համար իրականացված մրցույթի արդյունքների հիման վրա, կնքվել են 5 պայմանագրեր 4,875.0 մլն դրամ ընդհանուր պայմանագրային գնով: Պայմանագրային գները կազմում են այդ աշխատանքների նախահաշվային արժեքների 99.5-ից մինչև 100 տոկոսը: 2 դեպքում մրցույթին հայտ ներկայացրել է ընդամենը մեկ մասնակից, 2 դեպքում՝ 2 մասնակից, և 1 դեպքում՝ 3 մասնակից: Բացառությամբ մեկ դեպքի, երբ նվազագույն գին առաջարկած մասնակիցը չի ունեցել նախկինում նմանատիպ աշխատանքներ կատարելու սահմանված փորձ, մնացած բոլոր դեպքերում մրցույթում հաղթող է ճանաչվել նվազագույն գին առաջարկած մասնակիցը: Բոլոր պայմանագրերով աշխատանքների ավարտի ժամկետը սահմանվել են 2017թ-ի հուլիս-հոկտեմբեր ամիսները: 01.09.2016թ-ի դրությամբ նշված պայմանագրերի շրջանակներում որևէ կատարողական չի ընդունվել:

Ճանապարհների վերականգնման պահպանման փորձնական պայմանագիր

ենթաձրագրի շրջանակում 2016թ-ին, մրցույթի արդյունքով, կնքվել է երկու պայմանագիր՝ 3,476.0 մլն դրամ ընդհանուր պայմանագրային գնով, որոնցով վերականգնման աշխատանքների ավարտի ժամկետը սահմանվել է՝ համապատասխանաբար 2017թ. օգոստոս և նոյեմբեր ամիսները, իսկ պահպանման մասով՝ համապատասխանաբար 2019թ. սեպտեմբեր և դեկտեմբեր ամիսները: Մրցույթներին հայտ ներկայացրել են մեկական համատեղ ձեռնարկություններ: 01.09.2016թ. դրությամբ այս պայմանագրերի շրջանակներում որևէ կատարողական չի ընդունվել:

Ճանապարհների հսկողություն և տեխնիկական նախագծում

ենթաձրագրով 2016թ-ին կնքվել է 41.0 մլն դրամ արժեքով նախագծային և հեղինակային հսկողության կատարման մեկ պայմանագիր, որի շրջանակում 01.09.2016թ. դրությամբ կատարողական չի ընդունվել:

**3. Մ6 ՎԱՆԱՁՈՐ-ԱԼԱՎԵՐԴԻ - ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆ ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ
ՃԱՆԱՊԱՐՀԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՄԱՆ ԵՎ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ:**

Ծրագրի նպատակն է հիմնանորոգել և վերակառուցել Հայաստանի Հանրապետությունը Վրաստանի Հանրապետության հետ կապող Վանաձոր-Ալավերդի-Վրաստանի սահման շուրջ 90.1 կմ ընդհանուր երկարությամբ միջպետական ճանապարհը: Ծրագրի ներդրումները կազմել է շուրջ 102.0 մլն եվրո: Ճանապարհի 38.4 կմ հատվածի վերակառուցումը ֆինանսավորվելու է Եվրոպական Ներդրումային Բանկի կողմից, իսկ

51.7 կմ հատվածի վերակառուցումը՝ Ասիական զարգացման բանկի կողմից: Նախատեսվում է նաև ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորում: Եվրոպական Ներդրումային Բանկի և Հայաստանի Հանրապետության միջև, 2016թ. հունվարի 26-ին Երևանում և հունվարի 29-ին Լյուքսեմբուրգում, ստորագրվել է «Հայաստան Մ6 միջալեռական ճանապարհ» ֆինանսական պայմանագիրը, համաձայն որի տրամադրելու է 51.0 մլն եվրո գումարի չափով վարկ: Ծրագրի ավարտը սահմանվել է 2020թ. հունվարի 3-ը:

ԾՐԱԳՐԻ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐԸ

Բաղադրիչ 1 – Շինարարական աշխատանքներ

Եվրոպական Ներդրումային Բանկի ֆինանսավորմամբ ճանապարհի վերակառուցվող 38.4 կմ ճանապարհահատվածը բաժանվել է երեք մասի (լոտի) և միջազգային մրցույթի արդյունքների հիման վրա, 2016թ-ի օգոստոսի 22-ին, 30-ին և սեպտեմբերի 1-ին կնքվել են աշխատանքները կատարելու պայմանագրեր ընդհանուր 15,447.0 մլն դրամ պայմանագրային գնով: Պայմանագրերով աշխատանքների ավարտ սահմանվել է 2018թ-ի փետրվար-մարտ ամիսը:

Մրցույթում հաղթող են ճանաչվել ոչ նվազագույն գին առաջարկած ընկերությունները կամ համատեղ ձեռնարկությունները: Հաղթող ընկերություններից շուրջ 4,647.0 մլն դրամով էժան գին առաջարկած չինական ընկերությունների առաջարկները մերժվել են մրցութային փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին չհամապատասխանելու հիմքով, այն է՝ աշխատանքային ռեսուրսները և տեխնիկական միջոցները, աշխատանքների կազմակերպման մեթոդոլոգիան և շինարարական տեղամասերի կազմակերպման պլանի չհամապատասխանելը սահմանված չափանիշներին:

Բաղադրիչ 2 - Խորհրդատվական ծառայություններ

02.09.2016թ-ին կնքվել է շինարարական աշխատանքների տեխնիկական հսկողության ծառայությունների մատուցման պայմանագիր 4,458.0 հազ. ԱՄՆ դոլար գումարով: Ասիական զարգացման բանկը տրամադրելու է 44,037.0 հազ. եվրո գումարի չափով վարկ, որի հետ սակայն 01.09.2016թ. դրությամբ վարկային պայմանագիրը դեռևս չի կնքվել:

Ե Զ Ր Ա Կ Ա Ց ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

1. Աշխատանքներն իրականացնելիս որոշ դեպքերում չեն ապահովվել տեխնիկական մասնագրերով պահանջվող բիտումի ծագման հավաստագրերը:
2. Որոշ դեպքերում առանձին աշխատանքներն ընդունվել են առանց շինարարական նորմերով նախատեսված բոլոր պարտադիր կատարման ենթակա ստուգումներն իրականացնելու:
3. Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավում ծրագրով և Կենսական նշանակության ճանապարհային ցանցի բարելավման լրացուցիչ ֆինանսավորման ծրագրով նախատեսված աշխատանքներն ավարտված չեն՝ ընթացքի մեջ են, իսկ Մ6-Վանաձոր-Ալավերդի-Վրաստանի սահման միջպետական ճանապարհի վերականգնման և բարելավման ծրագրով նախատեսված աշխատանքները դեռ չեն սկսվել, ուստի ծրագրերի ցուցանիշների կատարումը անհրաժեշտ է ուսումնասիրել և կատարման արդյունավետության վերաբերյալ եզրակացություն տալ հնարավոր կլինի ծրագրերով նախատեսված աշխատանքների ավարտից հետո:

Ա Ռ Ա Զ Ա Ր Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության «Տրանսպորտի ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» **պետական հիմնարկին՝**

Ձեռնարկել միջոցներ ծրագրերով նախատեսված բոլոր աշխատանքները սահմանված ժամկետում ավարտելու, ինչպես նաև՝ ծրագրերով նախատեսված արդյունքային ցուցանիշների կատարումն ապահովելու ուղղությամբ: